

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL PLĂTIT ÎNAINTE:
pe un an 2000 Lei,
pe o jumătate de an 1000 Lei.

ANUNȚURI ȘI RECLAME:
în șir Corp V, lărgimea a doi milimetri,
Lei 50. Lărgimea de 1 cm. 250 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933

Intemeietori: Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior

Director int.: ION POPU-CÂMPEANU

Adresa: BLAJ, jud. Târnava-Mică. Telefon Nr. 168

AGRISTUL ȘTIE să-și împartă bucățica de pâine cu cel sărac. El are totdeauna o vorbă de mângăere și de încurajare pentru cel necăjit. Agristul are inima de aur.

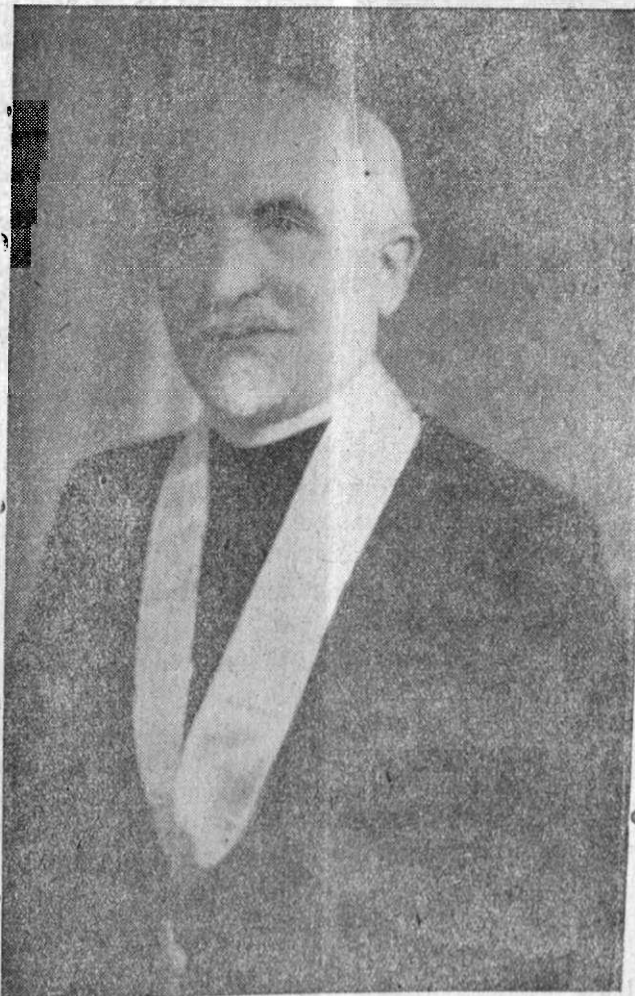
† Canonicul Iuliu Maior

Nemiloasa moarte a răpit Bisericii și Neamului nostru pe unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai scrisului gazetăresc. În chip deosebit *Unirea Poporului*, această foaie cu adevărat creștinească și românească, plânge pierderea aceluia ce i-a fost fondator, redactor și, un lung șir de ani, director neobosit.

Fără nici un gând de a aduce deșarte tămâieri adormitului în Domnul, trebuie să spunem, azi mai bine decât orișicând, că marele său merit, — pe care istoria presei noastre l-a încrestat deja cu litere de aur pe răbojul său —, e că a știut să facă din scrisul său o apostolie. Și într'adevăr, ce a urmărit scumpul nostru defunct prin scrisul său: Reașezarea lui Isus Cristos la locul de cinste ce i-se cuvine atât în familie cât și în societate; apărarea credinței și a ierarhiei bisericesti; unirea tuturor Românilor cu Maica Romă; apărarea intereselor celor mulți și mici, și în chip deosebit a clasei muncitoare, înculcându-i principiile religioase și morale, ștergându-i multe lacrimi și căutând să-i îmbunătățească soarta materială; combaterea tuturor greșelilor și calomniilor iscodite de răuvoitori contra Bisericii; expunerea adevărului sub toate raporturile sale; împintenarea zelului tuturor în slujba religiei și neamului; lupta pentru triumful dreptății și iubirii creștine. Spre acest scop, — cel mai nobil, cel mai frumos și cel mai sublim pe care-l poate avea un ziarist —, Părintele Iuliu Maior s'a folosit de cele mai puternice și de cele mai nobile arme: explicarea pe înțelesul tuturor a Sfintei Scripturi.

Mult regretatul Părinte canonic Iuliu Maior a fost ziaristul care a

știut îndulci, cu mierea iubirii creștine, tot ceea ce condeiu ar fi putut să aibă supărător. Violența de limbaj n'a cunoscut-o niciodată, nici chiar atunci când unii nesocotiți căutau să-l împrăște cu norciul calomniilor, după cum n'a cunoscut nici prejudecățile temerare capabile de a provoca desunirea. Dimpotrivă a știut să scrie cumpănit, limpede, pe înțelesul tuturor, ferindu-se de acrima de stil și nepotrivirea de ter-

meni. Credința vie, credința trăită, credința isvorită din liturghisirea aproape zilnică și cu evlavie, iubirea creștină și dreptatea au fost virtuțile care i-au călăuzit peana în tot cursul lung de aproape treizeci de

ani puși în slujba grea dar ideală a ziaristicăi creștine.

Ca unul care a știut să se facă, prin scrisul său, atlet al credinței și moralei creștine și al românismului celui mai nobil, mult regretatul s'a învrednicit de multe bucurii dar și de multe neazuri și greutăți de tot felul: munca sa grea, de albină neobosită n'a fost adeseori răsplătită decât cu nerecunoștință din partea celor mai mulți. E unul dintre rarii gazetari, care n'a făcut avere din scrisul său, ci dimpotrivă... Necazurile ce i-a adus pe cap gazetăria, le-a suportat cu creștinească resemnare, cugetându-se că nu poate să sufere pentru o cauză mai dreaptă și pentru o operă mai ideală.

Prin spitalele Apusului, la căpătâiul bolnavilor, află adeseori câte un sfeșnic în care arde o lumânare binecuvântată. Pe sfeșnic e încrestată această scrisoare: „Mă topesc în slujba altora“. Așa și directorul „Unirii Poporului“ s'a topit încetul cu încetul în slujba altora, scriind „Grăunțe sufletești“ de mare preț și alte lucruri frumoase pentru mulțime.

Și acum când își i-a drumul spre panteonul Blajului unde osămintele sale pământești vor aștepta sub umbra crucii învierea cea de apoi, veniți, voi plugari de pe întreg întinsul Ardealului, și voi preoți și învățători ai satelor noastre, și voi muncitori de prin fabrici și ateliere, și unindu-Vă într'un elan de recunoștință, spuneți tot ceea ce ați câștigat voi din scrisul Părintelui Iuliu! Spuneți cu toții stima și iubirea cu care v'a cuprins în scrisul său! — Pentru tot binele ce V'a făcut, nu Vă cere decât o rugăciune din inimă curată pentru odihna sufletului său.

Odihnească în pace, căci scrisul său numai în slujba păcii a fost pus.

Prof. IOAN VULTUR

A murit Părintele Iuliu Maior

In căutarea sănătății

Era într-o zi de toamnă, cu nori plumburii și cu frunze îngălbenite ce-și fluturau prin vânt nostalgia trecerii dela viață la moarte, când Părintele Iuliu se pregătea să plece „pentru o săptămână două”, la clinicile din Cluj — în căutarea sănătății...

Era acelaș, ca întotdeauna, zâmbitor și bine dispus, cu deosebirea că bujorii din obrajii lui păreau mai șterși, mai ofiliți. Îți venia să crezi că Părintele Iuliu, într-adevăr, va reveni înzdrăvenit nu peste mult, dar te întrebai de ce atâta teamă, de ce atâta neliniște, de ce atâta jale în casă; de ce d-na Marioara își ascundea mereu plânsul și ofta mereu, clătănând din cap?...

Când l-am văzut ultima dată, venia dela Consistor, întreținându-se zâmbitor cu noul protopop de Reghin. Era senin și vesel dar părea obosit... Fața lui avea par'că culoarea tâmpelilor sale ninse.

— „Cu gazeta faceți, Părinte dragă, ce-ți putea până m'oi întoarce eu, doar' n'oi sta atâta...”

— „Doamne-ajută, dragă Părinte... și cum zic, cu gazeta nu Vă lăsați...”

A urmat apoi o caldă strângere de mână. A fost cea din urmă.

Pe patul suferințelor

Ajuns la clinică, însoțit de iubirea și grijea soției sale și de fiul său, Părintele Iuliu își ia, cu resemnare, în primire patul, patul suferințelor sale... unde avea să rămână timp de 6 săptămâni. Ca o oaie la junghiere și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu-și deschide gura sa.

Deși era Părintele Iuliu atât de curat sufleteste, atât de împăcat cu sine și cu Dumnezeu, tainicele vreri ale Providenței i-au dat totuși un timp de ispășire, un purgator, cât o petrecere în pustie a Fiului Omului, pentru ca, în ziua supremei chemări, sufletul său desferecat de orice umbră a întinăciunii, să se poată ridica de-a dreptul spre culmile neînserate ale veșnicei fericiri.

„Gătește-ți casa ta...”

După câteva zile, boala lui Iuliu Maior se agravase, iar febra-i ridicată îi redase purpurul feței... În afară de vechea lui boală de plămâni, în care nu credea, o nouă complicație: gripă și congestie. Pentru prima dată acum, a început să-și dea seama de gravitatea situației sale și a priceput, tot mai deslușit, șoapta Cărții sfinte: „Gătește-ți casa ta... că vei muri”, casa sufletului.

Această umilă și plină de modestie slugă a Răstignitului, deși cea mai mare parte a vieții sale de preot a celebrat zilnic sfânta liturghie, deși existența lui întreagă și-o dăruise lui Dumnezeu și aproapelui, având atât de gătită casa sufletului, din prima zi a intrării sale în clinică a dorit să fie cuminecat zilnic. A înțeles tainica invitație la cerscul banchet. Și a început găteala cea de nuntă a casei sufletului său, împărtășindu-se zi de zi, tot timpul boalei.

— „Dorești să vină preotul, dragă Iuliu, ca să te cumineci”...

— „Nu se cuvine unui preot, mai ales bolnav fiind, să nu se cuminece zilnic”.

Așa zicea preotul convins, Iuliu Maior în prima zi a internării sale în clinică.

Iar, cu câteva zile înainte de moarte, exclamă:

— „Mi-e atât de dor de o Liturghie!”

Săvârșitu-s'a

În după masa zilei de 9 Noemvrie la dorința muribundului, Părintele Neamțu, preotul clinicilor, însoțit de Părintele profesor Iagăr, vin pentru a-i administra sf. maslu. Bolnavul, de o îngerească resemnare, își arată regretul că în acea zi, din cauza vărsăturilor, nu s'a putut împărtăși.

Sâmbătă, 10 Noemvrie, în spre seară, Vlădica unit al Bucureștilor se întreține mai mult timp cu bolnavul, care era de o rară limpezime a minții... Urmează apoi murmurul ultimei molitve a Arhierelui prieten...

Seara la ora 8, la câteva minute numai, după plecarea P. S. Dr. Vasile Aftenie, Iuliu Maior și-a dat sufletul...

Erau de față la poala crucii suferințelor sale și a morții, doar soția lui, fiul și Sora Maria Stanislava...

„Cu sufletele dreptilor...”

Invelișul de lut al acestui mare suflet în ziua cea dintâi a săptămânii, a fost depus la morga clinicilor. Luni dimineața, trei distinși preoți au oficiat slujba prohodului. În fața osemintelor pământești ale lui Iuliu Maior, în numele Bisericii și a diecezei de Cluj a vorbit Mgs. Dr. Emil Iuga, canonic. În numele sindicatului ziaristilor din Ardeal a cuvântat d-l Dr. Zaharia Boilă.

Cel din urmă drum...

Luni, 11 Noemvrie, un camion sanitar transporta dela Cluj la Blaj, sicriul celui ce-a murit. Era cel din urmă drum ce trebuia să-l mai facă Iuliu Maior.

Cu un ceas înainte de sosirea la Blaj, clopotele Catedralei lui Inochentie au început a vesti lumii nespusa durere.

Elevii tuturor școalelor blăjene, preoți și profesori, alături de întreaga populație a orașului, înșiruiți de-a lungul străzilor, până la gară, așteptau sosirea camionului mortuar pentru a da ultimul salut lui Iuliu Maior. La sosire, camionul se îndreaptă încet prin mulțime spre locuința defunctului. Sicriul este ridicat pe brațe de teologi și depus înăuntru, în casă.

Canonicii colegi și prietenii își descopăr capetele, plecându-și frunțile în semn de reverință, apoi, cu glas înalt, încep rugăciunile.

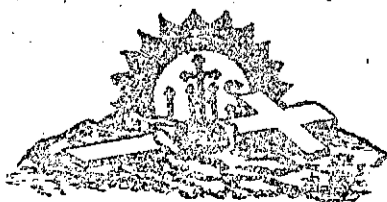
Regretul mulțimilor

Marti dimineața la ora 10 sicriul cu rămășițele pământești ale răposatului este dus în Catedrală. De acum se începe un adevărat pelerinaj, Grupuri desfășurate de elevi și foști elevi, prietenii, preoți și profesori, femei și bătrâni, din Blaj și satele din jur, s'au perândat fără încetare la catafalcul canonicului Iuliu Maior. Prezentați cu toții condolențele lor familiei îndurerate, vărsând o lacrimă sau recitând o rugăciune, în timp ce câte doi clerici li citeau în genunchi Evangheliile Patimilor Domnului...

„Iară Isus, plecându-și capul, și-a dat sufletul”...

Mai mult chiar decât în viață, acum după moarte, s'a putut vedea într-adevăr cine a fost Iuliu Maior. Sicriul său era acoperit în întregime de florile tării de toamnă alor 27 cunui!... semne nemincinoase și pipăibile ale stimei și ale dragostei tuturor.

AUREL ALDEA

Inmormântarea

Serviciul inmormântării, început la ora 3 după masă, a fost pontificat de I. P. S. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu, Administratorul Apostolic, în mijlocul unui impunător săbor de preoți.

Răspunsurile au fost cântate de corul catedralei, de sub presidenția Păr. profesor Dr. Septimiu Todoran și condus de M. On. Celestin Cherebețiu.

Șirul cuvântărilor l-a început Rvs. Păr. Canonic Gheorghe Dănilă, care rostește următorul Panegiric:

„În credință și în dragoste, în nădejde și în blândete, în curățenie și în vrednicie pretească strălucit-ai cu cucernicie, pururea pomenitule. Pentru aceasta, Dumnezeu cel mai înainte de veci, căruia i-ai slujit, însuși va așeza sufletul tău în loc luminat unde cei drepti se odihnesc”.

Tropar la înmormântarea preoților

I. P. S. S. Părinte,
Venerabili Frați,
Jalnici ascultători,

Neîndurătoarea moarte, ne-a făcut din nou o dureroasă și amară surpriză. Canonul Iuliu Maior, iată zace în fața noastră, în cuprinsul strămt al celor patru scânduri. Cui i-ar fi trecut prin minte, și numai acum abia vreo șase săptămâni că prietenul nostru drag care pleacă să-și cureze o insignifiantă rană pulmonară, nu se mai întoarce viu și sănătos. Cine și-ar fi putut închipui, ca despărțirea de atunci să se schimbe atât de curând într-o despărțire a cărui sfârșit nu-l putem întrezări?

Și totuși realitatea ni se prezintă cu totul contrară așteptărilor noastre. Pentru aceasta iată simțim o mai potențată durere, o mai profundă jale, de sub impresia căreia nu ne scapă decât advertisementul sever dar consolator al Apostolului neamurilor: „nu vă întristați ca și ceilalți, cari nu au nădejde! Pentru că, de credem că Isus a murit și a înviat, tot așa credem, că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Isus, aduce-i-va împreună cu El” (Tess. 4, 14).

Advertisementul acesta, în cazul de față, este cu atât mai binevenit, cu cât înconjurăm un sicriu care cuprinde osemintele unui preot al lui Hristos, și cu cât cei ce-l înconjurăm suntem, în bună parte preoți de-ai lui Hristos, iar alții ne mărturisim cu convingere creștini, adecă următori de-ai lui Hristos. Și tocmai din aceste motive îmi place să cred că smeritul meu cuvânt, cu acest prilej dureros, va fi cu atât mai mângăietor și mai fortificator. Cu atât mai mult, cu cât în preajma unui sicriu suntem mai înclinați a cumpăni la justa sa valoare viața trecătoare și suntem mai în măsură a scutura de pe ochiul minții pulbera patimilor pământene. De ce? Pentru că în astfel de ocazii par'că simțim apăsându-se pe umerii noștri degetul veșniciei, și pentru că sub apăsarea acestui deget ne dăm par'că mai bine seama și de un alt rost al vieții noastre, decât rostul care este omenește legat de un pumn de humă.

Permite-ți-mi dar, iubiți ascultători, ca înainte de a mă ocupa de viața și de persoana scumpului și venerabilului nostru defunct. Să fac o mică digresiunea și să mă opresc pentru câteva clipe la taina preoției. Și mă opresc cu atât mai mult drag la aceasta, întrucât ea a format esențiala și statornică trăsătură în caracterul, în felul de a fi al iubitului nostru răposat.

Și câte alte aprecieri, pe cât de juste pe atât de măgulitoare, s'ar mai putea adăuga. Mă conținesc, deoparte fiindcă și numai aceste, — și îndeosebi ale poetului Lamartine — sunt suficiente pentru a demonstra menirea înaltă a unui preot, de altă parte fiindcă și numai din aceste și în legătură cu acestea, socot că pot trasa și evidența activitatea și meritele canonicului Iuliu Maior, pe urma căroră personalitatea lui va putea fi postată cu deplină îndreptățire și cu justificată mândrie în galeria persoanelor de mari merite ale Bisericii noastre și ale Blajului.

Biografia canonicului Iuliu Maior se poate rezuma în următoarele:

S'a născut în ziua de 13 Iulie 1886, în orașul Reghin, din păriații Gheorghe Maior, învățător de frumoase merite, și soția sa Tezeza Cornea. Școala primară și liceul inferior le-a făcut în orașul său natal, iar clasele superioare la liceul rom. cat. din Târgu-Mureș. Sămțind vocațiune, după ce a luat bacalaureatul cu eminență, a fost primit în Seminarul Teologic, astăzi Academie Teologică, de aici din Blaj, unde timp de 4 ani a fost tot în fruntea tinerilor clerici, ca director primar și ca președinte al Societății Inochentie Micu. Cain. Terminând teologia trece la Budapesta și se înscrie la litere, specialitatea latină și germană, unde ca să se poată susține face și pe catehetul la școlile primare romano-catolice. În toamna anului 1912 e numit profesor suplinitor la Preparandie — astăzi Școala Normală — și conducătorul internatului acestei școli. În această funcțiune îl surprinde primul război mondial, în cursul căruia, când în 1916 România intră în război cu Austro-Ungaria și când Mitropolia a fost deportată la Oradea-Mare în domiciliu forțat, el rămâne la Blaj, alături de canonicul și mai târziu Mitropolitul Al. Nicolescu constituit atunci vicar general. Incețând războiul dă capacitatea la Universitatea din Cluj și se căsătorește cu Marioara Socaciu, astăzi văduva îndoliată. În 1919 întemeiază alături de regretatul Al. Melin-Lupeanu gazeta pentru popor „Unirea Poporului”, la care rămâne, la început, colaborator asiduu și constant, iar mai apoi, — după decesul lui Lupeanu din 1937 —, director și proprietar. În anul 1920 trece dela Școala Normală profesor cu titlu definitiv la Liceul de băieți Sf. Vasile, unde funcționează, avansând și la oficiul de subdirector al instituției până în anul 1931, când este numit director al Liceului Comercial de băieți. La 30 Iulie 1939 este ales canonic metropolitan, în care calitate este apoi numit și inspector la liceele noastre comerciale și președinte al Tribunalului matrimonial de a doua instanță pentru diecezele sufragane, având între timp și alte multe însărcinări, speciale, de caracter ecleziastic, educativ și chiar ministerial.

Fără îndoială, datele acestea biografice apar pentru moment destul de modeste. Și totuși, iubiți ascultători, cât zel, câtă credință, câtă trudă, câtă activitate laborioasă cuprind e! Ca profesor, gazetar, director de internat și de școală, tată de familie, membru al Capitlului metropolitan, fruntaș al vieții publice, ca preot!

Ar trebui să mă ocup de toate pe rând, dar fiindcă după mine am speranța că o să vie alții, mai competenți, să-i scoată în relief meritele în special cele profesorești și directoriale. Voi căuta să vă înfățișez numai activitatea de preot, de membru al Capitlului metropolitan, de fruntaș al vieții publice și de cap de familie.

Ca preot, deci, — pot să vă asigur de pe înălțimea acestui amvon, ca unul care m'am bucurat de prietenia lui intimă, — avea mult din credințioșia, din spontaneitatea, din sin-

ceritatea, din pornirile gata spre jertfire ale lui Petru, ca și din sbuciumul, din drumetia, din zeli înfocat al lui Pavel. În urma acestei structuri sufletești, — parte firești, parte câștigată prin educație, îl vedem mistuindu-se cu sfântă însuflețire, ca rugul arzând, de toate problemele ce le pune pe tapet preoția ideală a lui Hristos. Astfel, el are convingerea că, temelul vieții sufletești elevate este apropierea de Domnul, și atunci ceaslovul mereu îl la îndemână, mereu, aș putea zice zilnic, celebrează sf. liturghie euharistică, — fiindcă nu lipsește dela acest act sfânt decât dacă-i bolnav, — mereu se spovedește, în fiecare lună, și mereu spovedește pe alții. În parte la misiuni populare și chiar conduce mult timp Reuniunea de misiuni, cu multă abnegație și cu neîntrerupt sacrificiu. Dirijează activitatea Reuniunilor Mariane din Arhidieceză, directivându-le activitatea ca ea să fie nu numai laborioasă, ci și cât mai la fel pentru ca astfel și efectele să se resimtă decodată și mai rodnică pe tot cuprinsul arhi-

diezezei. Ce e mai mult, el nu se mulțumește cu munca preoțească dela centru, ci îndrăznește să ia conducerea unei tinere și modeste organizații parohiale ce se înfiripă în Brezoiul Vălcii, primește să fie administratorul parohial al acestei organizații, pentru ca pe urma acestui sbucium să vedem înălțându-se acolo astăzi în slujba Domnului, o sfântă și frumoasă Biserică de piatră.

Dar cum am amintit, defunctul avea mult și din zelul neostoiat al apostolului Pavel despre care se spune că, dacă ar trăi în timpurile de azi, s'ar face, înainte de toate, gazetar. Așa a înțeles și Iuliu Maior porunca timpului modern, — când nu sunt suficiente nici predicile în biserică, nici catehezele, nici vorbirile la întruniri, — ci e nevoie inexorabilă de a pătrunde în tainele vetrei familiare în intimitatea gândului celui mai singuratic, în fiecare clipă de zi ori de noapte. Iar aceasta nu se poate face, cu efect mai statornic, decât pe calea mărunțelor litere de tipar, cari ca niște furnici pun în mișcare feluritele resorturi ale gândirii omenești. Momentul acesta l-a înțeles Iuliu Maior, alături de Alex. Lupeanu și de alți câțiva, în zorii anului de întregire națională, 1919, când a fost întemeiată gazeta pentru poporul nostru credincios, mai ales dela sate, gazeta „Unirea Poporului”. Din momentul acesta condeiul nu i-a mai căzut din mână, ci cu regularitate de ceasornic a dat la tipar minunatele sale „Grăunțe sufletești”, cari, cu anii, s'au făcut tot atâtea broșuri, pentru ca astăzi, adunate într'un mănunchi să dea o carte voluminoasă. În total a tipărit 22 broșuri în cadrele bibliotecii de popularizare așa numită „Cărțile bunului creștin”, dintre cari majoritatea s'au epuizat complet ori au trebuit scoase în două ediții. De altfel, regretatul a început să se îndeletnicească cu gazetăria și cu tiparul, încă de pe timpul când era elev în clasa III a a gimnazului din Reghin, când a trimis știri la „Foaia Poporului” din Sibiu, iar mai târziu și la „Gazeta Transilvaniei”, și această îndeletnicire a urmat-o toată viața, fiind colabo-

rator la zărele amintite, precum și la „Românul” din Arad, la „Unirea” din Blaj, „Răvașul”, „Solia Satelor” și „Voința” din Cluj, la „Universul” din București, la „Cultura Creștină” și „Foaia școlastică”, precum și la revistele străine „Papok lapja” din Budapesta și „Schönere Zukunft” din Viena. În plus, timp de 22 ani a editat „Calendarul dela Blaj”.

Această activitate gazetărească, atât de impunătoare, la care cu greu se va putea găsi un înlocuitor ori continuator, și-a luat izvorul de inspirație în primul rând din darul sfintei preoții, căreia i-a rămas devotat până la moarte, după cuvântul Sf. Apostol Pavel, de care își amintea adeseori: „Din darul lui Dumnezeu sunt ce sunt”.

Tot în beneficiul acestei conștiințe de preot va trebui să înscriem dragostea lui de cele sfinte, evlavie adâncă, lipsită de orice prefăcătorie, plăcerea de a cânta măiestritele și inspiratele melodii bisericești, ținuta demnă și plină de reculegere ce o manifesta când era în biserică și mai ales când oficia, și în urmă pregătirea conștiințioasă a predicilor, când nu se sfia să spună adevărul, chiar dacă ar fi fost supărător. A și avut de pățimit pe urma acesteia, dar nu s'a lăsat intimidat.

Și acum, ce voi spune despre activitatea și meritele ce și le-a câștigat în calitate de canonic metropolitan? Din păcate la acest punct nu am posibilitatea să înșir titluri de volume ori de edituri, fiindcă această activitate se desfășoară cu totul pe alt plan. Din acest motiv e suficient să spun că, defunctul reprezenta, în fața Preaveneratului Ordinariat și Consistor, interesele alor 4 districte protopopești, Reghin, Riciu, Șarmaș și Turda, cu interminabila lor serie de rapoarte, petiții, jalbe, socoteli, anchete și numiri, cărora totdeauna a căutat să le dea o rezolvire rapidă și dreaptă, și de multeori în soluționarea diferitelor probleme se lăsa călăuzit mai mult de sentiment, privind chestiunile mai mult prin prisma carității, așa cum de altfel se cuvine unei inimi de adevărat preot. Tocmai din acest motiv preoțimea avea mare dragoste față de el, și i se adresa cu multă încredere în păsurile și necazurile sale.

Și ce voi spune despre activitatea sa publică, ori mai corect: cetățenească? Ce alta decât că a fost totdeauna un român neaoș și neînfricat, de conduită ireproșabilă chiar și în timpuri de domnație străină. Ce să spun alta decât, că, a muncit cu hărnicia unei albine pentru înflorirea bisericii sale și pentru propășirea neamului său, ce alta decât c'a fost un om al datoriei meticuloase și scrupuloase. Drept consecință și recunoaștere a meritelor sale cetățenești a fost distins, în anul 1930, cu ordinul Coroana României în grad de ofițer, iar în 1936, cu prilejul jubileului său de 25 ani de gazetărie cu Steaua României în grad tot de ofițer. Tot în cadrele activității de natură publică va trebui să amintim că defunctul purta mare interes chestiunilor financiare și economice, fiind în această calitate președintele Comitetului de cenzori la Banca Patria, la Societatea Cartea Românească din Târnăveni și președintele Asociației amicilor Statelor Unite din Blaj.

Am lăsat la urmă, — deși poate era mai potrivit să vorbesc mai întâi, despre rolul său de cap de familie. Am lăsat la urmă această frumoasă și pilduitoare calitate a sufletului său, fiindcă ea atinge cele mai sensibile și delicate coarde ale sufletului omenească, și fiindcă aș ținea să pot scoate în evidență tocmai această calitate, care, cu noule curente ce ne asaltează, devine o floare tot mai rară. Ei bine, iubiți ascultători, socotesc că vă pot lua pe mulți din voi martori ai gingă-

șiei, ai iubirii candidă și ai considerației superioare, cu care a știut să-și trateze întâi soția și fiul, apoi frații, cumnata și cumnații, cari toți s'au simțit sub aripile lui, ca sub aripile și în preajma unui adevărat soț și tată, frate și cumnat, încât nici un act mai însemnat nu întreprindeau, fără să aibă întâi sfatul dânsului, care totdeauna li se dădea cu largheț de inimă și cu francheț lipsită de orice interes. Mă înfior când mă gândesc la golul pe care îl lasă în sufletele acestora pentru cari nu va mai exista altă consolare decât amintirea duiosă a celui ce li părăsește, și nu va exista altă întărire decât cuvântul Domnului prin graiul sf. Pavel: „Pentru că de credem că Isus a murit și a înviat, tot așa credem, că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Isus, aduce-i-va împreună cu el... și așa pururea cu Domnul vom fi“.

Și cu toate acestea, îmi face impresia că încă tot nu am reușit să vă zugrăvesc destul de fidel icoana a celui ce a fost canonicul Iuliu Maior! Căci, iată, lipsește din portret trăsătura caracteristică a omului pururea bine dispus, care nu-și cruță nici vocea nici râsul când e vorba să savureze o glumă reușită, lipsește trăsătura omului de societate căruia nu-i convine izolarea mizantropă ci se amestecă și-și petrece cu plăcere în vălmășagul acestei lumi, păstrându-și totuși demnitatea și candoarea sufletească, trăsătura omului primitiv, bucuros de oaspeți care jertfește cu dragă inimă un pahar de vin pe altarul prieteniei, trăsătura omului bun și a creștinului convins, care nu-și precupețește binefaceră, ci dacă li ceri o pâine chiar și în miez de noapte, nu pregetă să se scoale și să ți-o dea, căruia dacă li ceri haina, nu stă la indoială să-ți dea, la nevoie și cămașa, precum și multe alte însușiri frumoase și merite, cari îl scot din șiragul oamenilor de factură mediocră și îl așează în galeria bărbaților binemeritați pentru Biserică, pentru Neam și pentru Societate.

Toate aceste, toate aceste linii, trăsături și culori ale unui caracter bine definit, ale unui preot conștient și evlavios, ale unui cetățean harnic și întreprinzător, ale unui cap de familie cuminte și duios, ale unui filantrop și iubitor de societate, toate aceste, zic, fericit imbinare cu o privire deschisă și cu un fizic plăcut, cu o purtare demnă și totuși modestă, l-au făcut tuturor simpatic, și l-au făcut, ca pe un om de omenie, să fie iubit și respectat de toți. Nu mă mir, și de sigur nu vă mirați nici voi, că ne-am adunat în număr atât de impresionant să-i dăm ultima cinste, să-i dăm ultima sărutare la plecarea pe drumul veșniciei, pe care toți muritorii mergem... Nu mă mir, fiindcă tuturor ne-a fost simpatic și drag, pentru că toți îl socotim vrednic de cinstea ce i-o arătăm.

Și totuși, înainte de plecarea pe drumul veșniciei, înainte de a-și lua ultimul rămas bun, înainte de a-și împărtăși binecuvântarea sa preoțească soției sale dragi, fiului său iubit, fraților, cumnaților, și altor rudeni și cunoscuți, — cărora le exprimăm cele mai adânc simțite condolențe, — îmi țin de datorie să vă amintesc că și el, în definitiv, tot numai om a fost. Și cum, — după Scriptură — nu este om trăitor în această lume, care să nu greșească, îmi țin iarăși de datorie să vă rog, ca pe niște frați ai lui și ca pe niște fiți duhovnicești ai lui întru Isus Hristos, să vă înălțați cu rugăcunile voastre către cel Atotputernic, să-i lerte orice greșală, să-i șteargă orice păcat. Îndeosebi mă adresez înalt Preasfințitului nostru stăpân, ca în virtutea puterii care-i este dată, să i dea părințească deslegare părintelui nostru, prietenului nostru, canonicului Iuliu Maior, aceluia care „în cre-

dință și în dragoste, în nădejde și în blândete, în curățenie și în vrednicie preoțească și omenească a strălucit, ca Dumnezeu cel mai înainte de veci, căruia i-a slujit, să așeze sufletul lui în loc luminat, unde cei drepti se odihnesc“, pentru ca astfel nu numai noi, cât mai ales adânc îndurerata familie, mângâiere și întărire să dobândească, și pentru ca cel ce s'a ostenit în lumea aceasta pentru numele Domnului, bogată răsplătire să ia în lăcașurile sfinților.

Amin.

Afte cuvântări

În numele școlilor din Blaj a cuvântat Păr. Eugen Bucur, directorul Liceului comercial de băieți, arătând activitatea defunctului, ca profesor director.

În numele tractelor protopopești din teritoriul eliberat vorbește Păr. Protopop Dr. Alex. Todea

În numele preoților și al credincioșilor tractelor protopopești din teritoriile eliberate și al căror referent a fost păr. Iuliu și în numele regiunii în care își dorm somnul de veci părinții adormiți în Domnul, aduc un prinos de recunoștință Aceluia, care a fost o admirabilă figură de apostol și un preot după inima lui Isus Hristos.

Preotul prin definiție este un „alt Hristos“, este jertfă, consumare și dăruire totală de sine până la extenuare. Preotul bun nu socotește niciodată că s'a obosit prea mult, ci, muncește fără preget, pentru a urma pe Acela, care prin hirotonie i-a incredintat misiunea sublimă de a fi colaborator la opera de mântuire a sufletelor. Preotul după inima lui Isus Hristos, știe bine că, numai atunci și-a îndeplinit cu vrednicie misiunea ce i s'a incredintat, când se dăruiește unei munci istovitoare, pe triplul teren de activitate:

1. A Altarului. 2. A scaunului mărturisirii. 3. Și a propovăduirii adevărilor veșnice.

Un astfel de preot a fost păr. Iuliu, care nu prin vorbe, ci prin fapte, a grăit cu Sf. Pavel, tuturor:

„Voiu cheltui totul și mă voiu cheltui și pe mine pentru sufletele voastre“.

1. S'a cheltuit păr. Iuliu la Altarul Domnului: Din ziua hirotonirii, până în ziua în care puterile fizice l-au mai ținut încă în picioare, păr. Iuliu a socotit că este o datorie și o glorie a Sa, s'aducă zilnic, jertfa sfintei Liturghii, mai ales în această sfântă catedrală, în zorii dimineții, când, — după o muncă ce adesea trecea de miezul nopții —, prelungirea odihnii i-ar fi fost un motiv atât de justificat.

2. S'a cheltuit păr. Iuliu în scaunul mărturisirii: la care, — deși atâtea alte îndatoriri îl chemau — a alergat ori de câte ori s'a făcut apel la sufletul său generos de preot. Nenumărate cete de credincioși și de elevi din Reghin și jur au primit balsamul de mângâiere și tămăduire, prin cuvintele ce ieșiau dintr-o inimă înțelegătoare, așa cum înțelege dragostea lui Hristos, toate durerile lumii. A mărturisit în bisericile satelor și orașelor noastre cu ocazia misiunilor și a vizitațiilor canonice, iar aci la Blaj, se simțea încă măgulit, când era chemat pentru mărturisirea elevilor și a elevelor.

3. S'a cheltuit apoi păr. Iuliu în propovăduirea adevărilor veșnice: El a ascultat strigătul sf. Pavel, adresat tuturor preoților: „Vai mie de nu voi propovădui“, și înțelegându-și aptitudinile și chemarea personală a făcut să coboare adevăurile veșnice ale Teologiei din sfera înaltă a speculației academice, în viața de toate zilele a oamenilor, chiar a celor mai simpli. Într'adevăr, Biserica Română Unită, n'a cunoscut un popularizator

mai înțeles și mai iubit, decât păr. Iuliu Maior dela Blaj. Stau mărturie, nesfârșitele numere din „Unirea Poporului“ cu „Grăunțele sulatești“, cari apoi au fost înmănușiate în peste 20 broșuri, pline de duios și bogate învățături. Pe lângă propovăduirea, adevărilor Dumnezești, cu peana, păr. Iuliu, a răspândit lumina Evangheliei prin predici, cuvântări, conferințe și misiuni ținute în diverse părți ale Arhidiecezei, neuitând însă niciodată că cea mai grăitoare predică a preotului este viața Sa integră. Deasemenea, El a știut să descopere, să incurajeze chemările la preoție și unde vedea chemare, la preoția celibatară.

Astfel s'a consumat un suflet de preot, până când în zilele trecute pe patul durerii din Clinica Clujului, a trebuit să spună: *Nu mai pot Doamne*, iar îndureratei familii și prietenilor colaboratori:

„Vremea despărțirii s'a apropiat,
Luptă bună m'am luptat,
Crezul am plinit,
Credința am păzit.“

Deacum mi-s'a gătit cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul, dreptul judecător, și nu numai mie, ci și tuturor celor ce-L iubesc pe dânsul“ (II. Tim. 4, 8). Pentru care lucru să-L rugăm pe Dumnezeu: pe robul Tău credincios încununază-L cu mărirea Ta, Doamne.

Păr. profesor Ioan Vultur vorbește în numele „Presei bune“ și în numele „Unirii Poporului“.

Din partea Episcopiei de Cluj a vorbit apoi Mr. Dr. Emil Iuga.

Cuvântul foștilor elevi îi rostește Dl. Dr. Ioan Cristea, avocat

În fața catafalcului, ce închide rămășițele pământești ale dirigintei noastre drag, promoția anului 1924—1925, a Liceului de băieți din Blaj, prin rostul meu, vine să aducă ultimul salut marelui ei dascăl și părinte!

Strânși de pe toate meleagurile țării, proaspăt întregită și din toate straturile sociale, toamna anului 1921, ne-a hărăzit ca în pragul clasei a cincea de liceu, să-l cunoaștem nu numai ca profesor de latină și germană, ci și ca viitor diriginte sau mai bine zis: părinte al clasei, sarcină pe care și-a îndeplinit-o cu atâta zel și abnegație, în tot timpul școlărității noastre.

Eram un mănunchiu de aproape 35 de elevi, cari peste greul școlărității, de fiecare zi, am început să-l cunoaștem, să-l îndrăgim și să-l stimăm.

Mai mult, am ajuns ca să-i împărtășim din plin durerea-i, atunci când bunul Dumnezeu, la încercat greu, prin boala preaiubitei sale soții, după nașterea fiului lor drag, ca apoi, când milostivul Dumnezeu, a readus în scumpul lor cămin și zile mai senine, să avem și noi ocazia, ca unul fiecare, să luăm parte și la lucrurile căminului lor drag.

Odată trecute orele de latină și germană și mai târziu și cele de filosofie, cari prin natura lor erau destul de rigide, iată-ne, în ora de dirigință, strânși în jurul dascălului nostru drag.

Staturile sale de adevărat dascăl și părinte, ne desvăleau, sub multiple aspecte greul vieții, ce-l aveam de înfruntat, după ce vom fi părăsit băncile școlii.

Iar viața sa, ne-a servit de adevărat îndreptar, pentru mai bine și frumos.

Așa s'au scurs cei patru ani, din cursul superior al liceului, încât pe drept cuvânt, ași putea spune că, eram invidiați de elevii celorlalte clase, căci se știa de-a binele că, interesele clasei noastre, ne erau în totdeauna

apărate în conferințele profesorilor, când era vorba de vre-o trăsnaie de a noastră.

Apoi, pe măsură ce începeam să prindem aripi, nu arareori s'a întâmplat ca, prin unele fapte și atitudini, să-i producem deziuzii, dar și atunci, aceste fapte și atitudini le-a apreciat la justa lor valoare, drept operă a tinereții noastre, în plină desvoltare.

Da, l-am cunoscut și îndrăgit cu toții și pentru noi, a ajuns ca să nu mai fie D-l diriginte de clasă sau Dl profesor de latină și germană. Ne era atât de apropiat, încât pentru întreaga clasă, era doar, Baciul Iuliu! Cuvânt atât de înrădăcinat în sufletele noastre, încât ne permiteam a-l adresa și în ultimul nostru salut.

Și, acum Baciule Iuliu, de acolo, din zărilor senine, unde nu este durere, nici înrădăcinare și suspinare, ci numai viață fără de sfârșit, cu drept cuvânt, ne veți putea adresa, cu poetul latin, nouă foștilor elevi: Non omnis moriar, multaque pars mei vitabit libitinam!

Intr'adevăr, Baciule Iuliu, promoția anului 1924-1925, vă asigurăm că, în fiecare din noi, mai supravețuiește o parte din acela, care a știut să ne fie și dascăl și părinte.

Acum, când Atotcreatorul, cere să re- dați atât de timpuriu, pământului, pământul — „redenda terrae terram“, — sufletele noastre de foști elevi, nu-și pot exprima în deajuns durerea ce o resimțim în momentul de față, decât tot prin cuvintele altui mare dascăl de latină: Bogrea: Pământule hain, puțin din tine este în noi, și tu în curând ne iai puținul înapoi, pământule hain!

Acum în prag de a Vă petrece la locul de vecinică odihnă, clasa noastră, prin rostul meu Vă aduce ultimul omajiu și vie recunoștință.

Dascăl și părinte drag, fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

In numele Bisericii ortodoxe vorbește Păr. Protopop Ioan Opriș

Dați-mi voe ca în numele Bisericii ortodoxe surori din Blaj să iau parte cu cel mai sincer regret la acest doliu, care ne-a adunat în fața acestui sicriu în care zace acela care în viața lui de toate zilele a fost canonicul mitropolitan Iuliu Maior.

Doliul de acum nu este un doliu obișnuit, ci este un doliu cu o incincită semnificație. Este în primul rând doliul unei familii, al unei familii care singură știe cât de mare și de necuprinsă îi este durerea. Este apoi doliul unui oraș în care răposatul a fost unul din cei mai buni, mai aleși și mai simpatici cetățeni. Parcă îl văd, pururea plin de veselie și de viață, stând de vorbă cu oricine și având pentru fiecare câte un cuvânt bun de spus. Amintirea lui cu greu se va despărți de străzile acestui oraș și o parte din ființa lui va rămâne pururea pe lângă zidurile lui ocrotitoare.

Nu trebuie însă nicidecum să uităm că Păr. Maior a fost mai mare peste câteva din școlile Blajului, în care s'a ilustrat mai întâi

ca profesor și apoi ca director. Doliul de acum este și un doliu al acestor școli. Dealtfel elevii, nici n'au pregetat să-și arate dragostea față de înainte stătătorul lor, prin prezența și lacrimile lor.

Dar desigur cel mai mare este doliul pe care îl resimte Biserica unită, al cărui stâlp eredincios a și fost răposatul. Despre această durere specială s'au exprimat cu căldură și competență unii din antevorbitorii mei.

Imi rămâne să mai încretez ultima semnificație a acestui doliu. Este doliul poporului, gr. catolic al acelui popor dornic de slovă românească și bisericească, al poporului care a rămas văduvit de condeiul plin de înțelepciune și viață al gazetarului neînfricat care a condus cu atâta pricepere Unirea Poporului. Cugetând la această latură a activității regretatului canonic Iuliu Maior îmi vin în minte câteva gânduri în legătură cu asemănarea isbitoare dintre misiunea scriitorului și aceea a preotului.

Spunea cineva că răposatul a fost un excelent preot. Alții au remarcat că a fost un admirabil scriitor și în special scriitor popular. Eu cred că a fost și una și alta, pentru că și scriitorului și preotului i-se cere același lucru: Să fie capabil de a se dăru pe sine altora. Atât meșteșugul scrisului cât și preoția nu sunt altceva decât o continuă dăruire de sine. Nu poți fi preot sau scriitor adevărat dacă nu ești capabil de această detașare de tine însuși, de dăruire, adevă de a-ți frânge ființa proprie și a o împărți altora. Deaceea când e vorba de răposatul, mă aflu la un impas. Nu știu dacă a fost bun scriitor fiindcă a fost bun preot, sau a fost bun preot pentru că a fost bun scriitor.

Din partea noastră binemerită acest omagiu postum pe care i-l aducem, pentru că în măsura în care i-au permis împrejurările a știut să păstreze o notă de seriozitate și independență creștină. Ținem să subliniem această ținută creștinească, cu atât mai mult cu cât o considerăm, dictată de dragostea lui Hristos și de rațiunea sănătoasă. Noi suntem chemați să răspândim nu ura ci dragostea de frați. aparținători aceluiași popor și aceluiași Stăpân ceresc. Mai ales în fața unui sicriu trebuie să înțelegem mai bine acest lucru, căci moartea nu ne alege după confesiune și nici răsplata veșnică nu se împarte după alte criterii decât după acelea ale vredniciei creștine.

De încheiere, rog pe bunul Dumnezeu să se milostivească de robul său acesta, odihnindu-i sufletul în corturile dreptilor Săi.

În numele tuturor elevilor din Blaj a vorbit Oltean Marcel, elev în cl. VIII-a de liceu.

După această lungă ceremonie, seara târziu, cu făclii aprinse și în dangăt tânguitor de clopot, trupul lui Iuliu Maior a fost petrecut la cimitir și depus în mormânt.

Profesorul Iuliu Maior

Se duc bătrânii...

Cu inima intristată, lumea școlară a Blajului, a petrecut la locul de veci pe unul din dascălii săi luminați: profesorul și canonicul Iuliu Maior.

Cinstim pe cei morți, evocând și prețuind viața lor. Lângă trupurile neînsuflețite, căutăm să adunăm firimiturile risipite ale vieții care s'a stins și din ele încercăm să reconstituim ce a fost sufletul care și-a luat sborul. Icoana spirituală a celui dispărut este singurul lucru care înfruntă moartea.

Profesorul Iuliu Maior a intrat în învățământ în anul 1911, ca profesor suplinitor de

limba germană la Școala Normală (Preparandia) din Blaj. Până în anul 1926 a condus și internatul acestei școli.

Dar adevărata sa activitate didactică s'a desfășurat la liceul „St. Vasile cel Mare“, începând din toamna anului 1920 când a fost numit profesor titular, propunând limba germană și limba latină, până în 1931.

Iuliu Maior a adus carierii de profesor un devotament sincer, o cultură aleasă și autoritatea sa morală. Lecțiile sale însuflețite erau totdeauna pline de miez. Severitatea lui nu era răutate. Orice observație făcută nu avea alt scop decât îndreptarea pe calea cea bună, cea justă. Cinstea și simplitatea vieții lui private, hărnicia și bunătatea sufletească,

pasiunea onestă pe care o pune în tot ce întreprindea și înfăptuia, toate acestea erau lucruri recunoscute de toată lumea, de prieteni, de dușmani ca și de indiferenți. Cu simțirea lui caldă a aruncat din plin semințe din rodul îmbelșugat al unei inteligențe frumoase, al unui suflet generos și al unei munci stăruitoare. Toată viața sa a fost omul datoriei. Punctualitatea, corectitudinea și cinstea au caracterizat apostolatul său.

Pentru calitățile sale alese cu care l-a înzestrat bunul Dumnezeu, Iuliu Maior a fost numit, în toamna anului 1931, director al Școlii comerciale superioare (astăzi Liceul comercial de băieți) — școală nou înființată — pe care a condus-o până în anul 1939, când a fost ales canonic mitropolitan. Această demnitate — căpătată prin merit personal — și-a îndeplinit-o cu o conștiință a datoriei puțin obișnuită.

Ca director s'a impus prin hărnicie, autoritate și inițiativă. Cea mai de seamă operă a directoratului său a fost înființarea și organizarea internatului acestei școli.

Moartea lui fulgerătoare — 10 Noembrie 1945, la clinica din Cluj — ne-a lovit pe neașteptate. Școlile din Blaj au pierdut prin aceasta o inimă largă, bună și înțelegătoare.

Fire blândă și modestă, chip luminat de bunătate, înzestrat cu o aleasă cultură generală, el n'a precupețit nici munca, nici sacrificiile materiale pentru a ridica prin scris nivelul poporului de jos, sfârșindu-și viața în câmpul rodniciei sale activități de gazetar și luminător al neamului.

Corpul didactic secundar — acest bogat rezervor de energie și talente, — se macină de obicei într'o muncă ingrată și puțin cunoscută, fără răsunet în afară.

Amintirea lui Iuliu Maior ne va fi scumpă și ne va servi ca un indemn la muncă și încurajare morală.

Iubite domnule profesor, ne-ați dat o viață exemplară care va trăi, prin spiritul D-Vs. veșnic, pildă vie în noi și în generațiile viitoare, pe care le vom îndruma spre o viață de muncă cinstită, într'o lume mai bună, mai dreaptă și mai iertătoare, așa cum ați visat-o.

Prin mine, elevii vă aduc supremul omagiu al aceluia care au avut soarta fericită să muncească alături de D-Vs., să vă cunoască și să vă prețuiască.

Odihniți în pace și să vă fie țărâna ușoară!

Prof. Teodor Seiceanu

Canonicul Iuliu Maior

Târziu, în noapte, când somnul își întindea aripa peste trudnica vieță a orașelului lui Inocențiu Micu, iar duhul lui, al vlădicilor și călugărilor postelnici străjuiau sufletul ucnicilor cărții din școlile lui Aron, — de departe, din Clujul românesc a sosit dureroasa veste că după grele suferințe, împăcat cu Dumnezeu pe care l-a iubit și slujit o vieță întreagă, *Canonicul Iuliu Maior* a închis ochii pentru totdeauna.

S'a stins ca o candelă din care s'a terminat ultima picătură de oleu, după ce a luminat potecile atâtor muritori; s'a consumat ca o făclie pe altarul credinței și al neamului său. Cu conștiința împăcată a preotului care și-a slujit Stăpânul; a dascălului care și-a făcut datoria; a gazetarului care a sămănat din belșug pe întinsele ogoare ale țării sămânța dragostei de lege și de glia străbună.

Și în zori de zi, clopotele bătrânei catedrale trimiteau pe întinsul țării dureroasa veste, pe care nimeni n'o aștepta așa curând, că Baciul Iuliu — așa îl cunoștea și agrăia toată lumea — a lăsat condeiul, a încheiat socotelile cu lumea și-a pornit în împărăția păcii, a dragostei și a dreptei răsplătiri.

Pentru mulți poate vestea morții lui o va aduce numărul acesta de gazetă. Se vor întreba, cum, de ce a murit Baciul Iuliu? Că doar noi eram obișnuiți să-l știm mereu acolo în Blajul credințelor noastre, harnic ca o albină, adunând nectarul îndemnurilor bune, al sfaturilor practice pentru vieța noastră de toate zilele.

Ne-a sguduit și pe noi dureroasa veste și ne-am întrebat cu Profetul „Ce taină e aceasta care s'a făcut pentru noi?”. Răspunsul credinței, liniștea, seninătatea și mulțumirea cu care Baciul Iuliu a primit chemarea lui Dumnezeu dă sbuciumului nostru alinare sau durerii noastre mângâiere.

Prăbușirea stejarului falnic care a înfruntat cu dârzenia lui 59 de ierni viforoase, ne-a îndurerat pe toți. Căci Canonicul dela Blaj, descendent dintr'o familie cu rădăcini adânci în pământul Ardealului cu suflet de văpaie, și-a iubit cu îndărătnicie de dac neamul și l-a servit 27 de ani ca gazetar sămănând mereu în sufletul cetățenilor de pretu, tindeni cinstea, omenia, respectul pentru stăpânire, dragoste de ogor, munca neobosită și înfrățirea.

Cele 27 de volume mari din „Unirea Poporului” în care-i sufletul lui de român neînfricat și devotat neamului său stau mărturie nedesmințită de cecece a făcut acest om pentru neam și țară.

Dar mai amară este durerea Bisericii unite care pierde în Canonicul Maior pe un sfetnic devotat cauzei ei și mai ales pe Preotul cu suflet de apostol. Ieșit dintr'o familie adânc creștină cu 12 copii, cu părinți care se cutremurau la gândul răspunderii pe care o au în fața lui Dumnezeu, — într'o atmosferă de pietate care avea ceva din duhul căsuței din Nazaret — nu-i mirare că glasul Domnului a avut răsunet în inima lui.

S'a făcut preot pentru ca să l slujească pe Dumnezeu și l-a slujit toată vieța. Și-a făcut o sfântă lege din dăruire și s'a jertfit arzând cu fiecare clipă pe altarul pe care niciodată nu l-a profanat. Și cine nu s'a împărțășit din preoția *Părintelui Iuliu*?

Câți nu s'au întors la Dumnezeu citind *Grăunțele sufletestii* din „Unirea Poporului”; câți nu s'au făcut mai buni răsfoind cărțile *Bunului creștin*; câți preoți n'au predicat ani

de zile gândurile, dragostea și lacrimile *Părintelui Iuliu*?

S'a dăruit tuturor cu risipă nesăbuită și oriunde a fost lipsă de preot și de cuvântul bisericii Baciul Iuliu era prezent. N'a fost orator și nu făcea furori cu vorba lui, dar încălzea cu inima lui caldă și robea cu convingerea lui nefățărită.

Dar Baciul Iuliu a fost și Dascăl în Școlile Blajului. Toată vieța omul acesta a îngrijit copiii altor mame, i-a crescut în căldura inimii sale de Tată, de Preot, de Dascăl. Oră cu oră dela catedră a aruncat sămânța învățaturii în atâtea ogoare nedestelenite. O, câte generații de elevi a trimis în lungul țării și cu cât drag îl pomeneau mereu nu pe profesorul ci pe *Baciul Iuliu*! Lor s'a dăruit mai din plin dar și ei i-au adus cel mai frumos prinos. L-au petrecut la groapă toți elevii Blajului. Și era un șir lung, dela Catedrală până la cimitir!

Dar cine-l poate prinde în câteva rânduri pe omul care a stors din sufletul său, cum storci dintr'un burete apa, tot cecece i-a dat Dumnezeu ca să dea fraților săi de pe drumurile vieții?

Abia acuma vedem ce am pierdut, ce gol mare a lăsat între noi.

Baciul Iuliu s'a dus, dar ne-a lăsat moștenire pilda vieții lui care n'a știut ce-i tihna și odihna nici eschivarea nici înjosirea, vieța lui de român și creștin; vieța lui de preot și apostol; vieța lui de dascăl și părinte; vieța lui de lumină și de muncă, — vieța lui de om de omenie.

Dormi în pace, Baciule Iuliu, în cimitirul Blajului, alături de canonicii, dascălii și mândria Blajului. Dragostea și recunoștința celor dragi îți vor străjui mormântul iar noi cei care am crescut în căldura sufletului tău îți vom înfăptui slatul vom fi buni români și buni creștini!

Simion Crișanu

La moartea Canonicului Maior

— Scrisoare târzie —

Iubite Părinte Iuliu,

În toamna târzie de Noemvrie, târziu ne-a sosit știrea despre trecerea ta în lumea unde este ușurare multă. Am fi dorit să te vedem și noi pentru ultima dată, cel puțin la prohodirea în istorica catedrală, care a văzut atâția canonici și cărturari ce au alergat după sănătate la Clinicile Clujului și au fost aduși în sicrie; trupuri reci și fără de viață. Am fi dorit să ne convingem de trista realitate, căci altfel de câte ori vom trece pe la umbra istoricelor ziduri ale Blajului, vom aștepta să te vedem sosind grăbit, fie dinspre Mitropolie, fie dinspre Catedrală, zâmbind cu fața rădoasă de bucuria întâlnirii. Dar nu ne-a fost

dată această ultimă mângâiere. Căutând a ne imagina trista ceremonie, fără să vrem, ne revine în minte sfârșitul celuiilalt stâlp al „Unirii Poporului”, Al. Lupeanu-Melin. Acelaș ideal, aceeași muncă în slujba Domnului și a luminii poporului, acelaș sfârșit tragic, aceeași trecere neașteptată și prea de timpurie în lumea dreptilor. Infrățire până la sfârșit.

Te plânge familia care a pierdut un ade-vărat soț și tată iubitor și pentru care numai timpul va aduce o ușurare a durerii fără de sfârșit.

Te plâng școlile Blajului, cari au pierdut pe dascălul ce nu cunoștea odihna alergând între gazetă și catedră.

Te plâng nenumărații elevi și foști elevi răspândiți pe tot cuprinsul țării. Plâng pe cel mai revoltat și mai aspru profesor pentru incertitudinea școiărească și pe cel mai plăcut tovarăș de călătorii, pe organizatorul celor mai multe excursii școlare.

Te plânge plugărima care timp de un sfert de veac aștepta săptămânal, gazeta dela Blaj. Aștepta slova și indemnul celui mai îndrăgostit om de plugărimă.

Te plânge însetatul de indemnuri creștinești, pe cel ce neconținut ai aruncat „grăunțe sufletestii” în ogorul credinței noastre strămoșești.

Te plânge tipografia pe literele căreia 25 de ani și-s'au scurs gândurile, indemnurile, vrerile, îndreptate către lumea satelor noastre.

Te plâng colaboratorii și toți acei pe cari i-ai încurajat în drumul scrisului gazetăresc. Te auzim și astăzi: „Scrie-ți băieți, avem o mulțime de gazetari și scriitori, dar pe aceia cari pot scrie pentru popor îi poți număra pe degete”.

Te plâng toți aceia cari te-au cunoscut și cari și-au știut preții *sufletul sincer și deschis*, munca obositoare și desinteresată în special în jurul celui ogor popular „Unirea Poporului”, care nu și-a adus profituri materiale ci numai datorii, griji și nopți albe în căutarea unor soluții salvatoare.

Trupului așezat spre veșnică, odihnă în locul păcii, îi zicem după obiceiul strămoșesc: „Să-i fie țărâna ușoară”.

Sufletul tău însă, alături de al regretatului Al. Lupeanu-Melin, să vegheze asupra operei „Unirea Poporului” și indemnurile voastre să se schimbe în muștrări usturătoare pe obrazul nepăsării noastre a celor ce nu vom înțelege că *făclia aprinsă în Olimpul redesteptării noastre, acum 25 de ani, nu-i legată de viața omului ci de însăși destinul neamului.*

IOAN SÂRBU

Dela administrația gazetei. Rugăm pe toți Onor. Preoți, cari au primit „Unirea Poporului” în comision, să binevoiască a aranja situația, fără a mai aștepta altă provocare. Încheindu-se anul, dorim și noi să putem face față datoriiilor ce avem.

A apărut!

A apărut!

Calendarul dela Blaj pe 1946

E cel mai frumos calendar, care nu trebuie să lipsească de pe masa nici unui plugar.

Pe lângă partea calendaristică cuprinde multe sfaturi și îndrumări potrivite pentru săteni.

Cereți-l dela Administrația gazetei „UNIREA POPORULUI” sau dela Librăria Seminarului din Blaj.

Prețul 700 Lei.